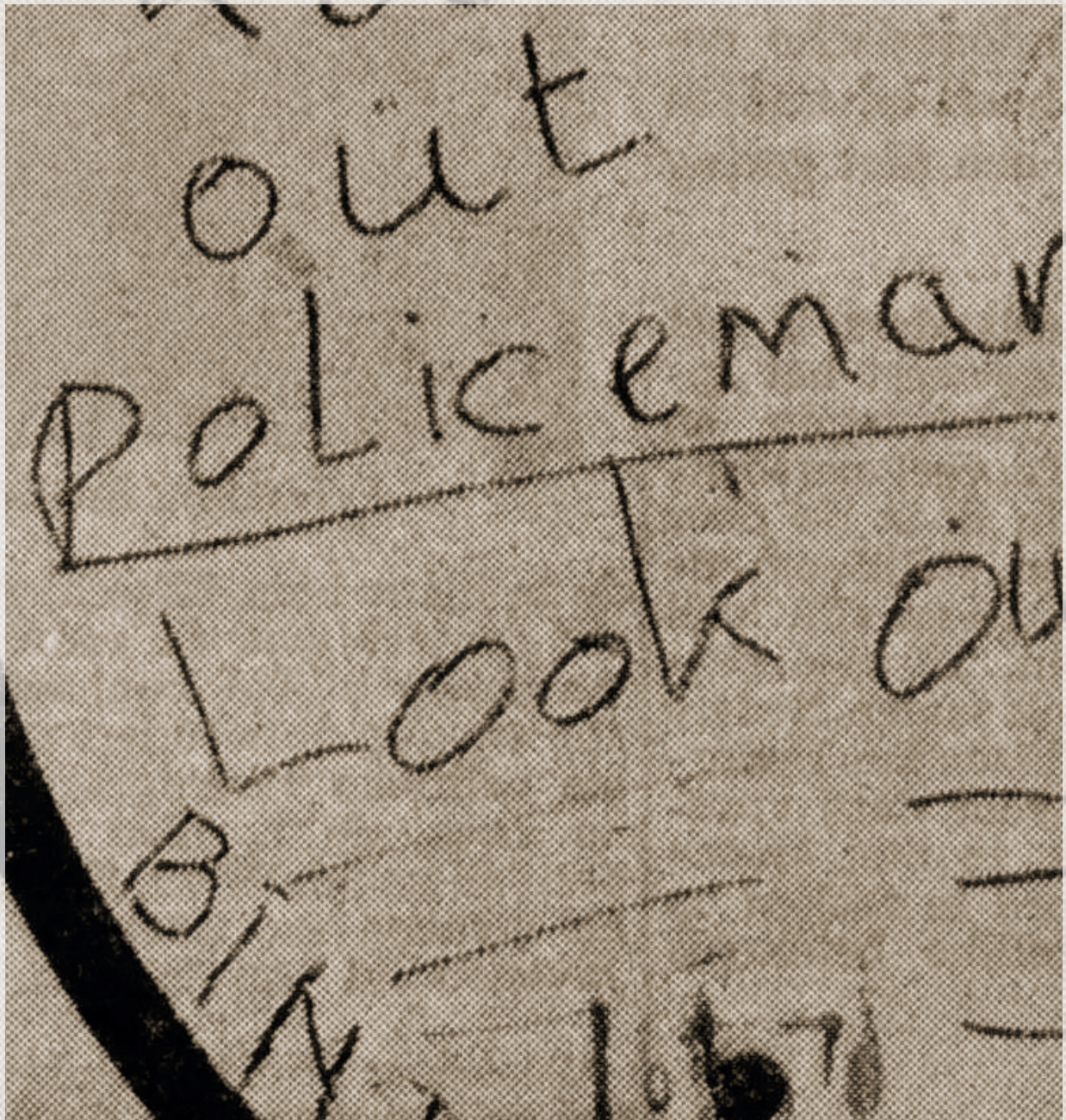

GRAFFITI

VANAF DE JAREN ZESTIG

Gashouder Beverwijk met Bintangs. (Bron: onbekend, 1965)

Iedereen had wel een vriendje die in een beatbandje speelde. En ieder bandje was een concurrent van elk ander bandje. Elke band had een eigen fanclub: hoe meer leden hoe populairder de groep. Om te laten zien hoe populair jouw groep was moest de naam zo veel mogelijk in het openbaar zichtbaar zijn. Dus werd overal, bij voorkeur op plekken die goed in het zicht waren, de naam van de groep gekalkt. Zo kon het gebeuren dat jarenlang de naam van een groep op bijvoorbeeld een viaduct kon blijven staan. Tegenwoordig spreken we van graffiti, maar die term bestond toen nog niet. Als je door Den Haag liep zag overal Q'65 geschilderd. Ook toen al werd er schande van gesproken. In 1965 was het schilderen van de naam 'Bintangs' op de gashouder in Beverwijk een voorlopig hoogtepunt in het genre in onze omgeving. Die naam zou daar nog jaren van veraf te zien zijn.

Santpoort

In Santpoort werd 'reclame' gemaakt voor lokale groepen als de Heavy Beats (met oprichter Rob Kruisman, daarna als zanger opgevolgd door Peter van Kuijeren) en de Maestro's (met zanger Harm Breemer = Alexander Curly).

De Arosa Sun

In 1929 werd in Frankrijk het schip 'Felix Roussel' gebouwd, vanaf 1955 bekend als de 'Arosa Sun'. Het schip was door de Hoogovens aangekocht als huisvesting voor vooral Italiaanse gastarbeiders. Ook de door de NDSM gebouwde woonark 'Casa Marina' werd hiervoor ingezet. De schepen lagen vlak bij elkaar aangemeerd aan het Spuikanaal, tegenover de toenmalige CEMIJ (later de ENCI). De vergunning voor beide schepen verliep in 1974 en er werd voor meer permanente huisvesting gezorgd.

De woonark 'Casa Marina' was in het begin van het jaar al versleept naar Bremen om daar verder te dienen als onderkomen voor Portugese werknemers en de 'Arosa Sun' was al ontruimd

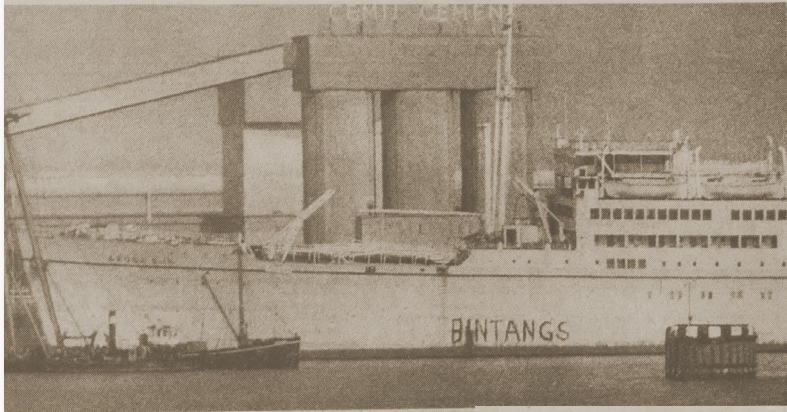
in afwachting van het vertrek: er was nog geen nieuwe koper voor gevonden. Er was dus geen tijd te verliezen.

20 maart 1974

Woensdagavond was de oefenavond van de Bintangs. De oefenruimte was een vervallen boerderijtje, laatst in gebruik als oude bollenschuur, midden op het land aan de Bankenlaan in Beverwijk. Er oefenden ook andere bandjes waaronder de Mike Brown Selection (met o.a. Mick Faber en Rob van Donselaar). Er was een afsluitbare ruimte waar de geluidsapparatuur veilig kon worden opgeborgen. Omdat het niet te verwarmen viel was het in de winter spartaans koud: de muzikanten stonden er dan met hun jassen aan te oefenen.

Eigenlijk was het de oefenruimte van de groep Kraaijeveld, die kort daarvoor was opgeheven, waarna de band samen met Gus Pleines en Aad Hooft (eerder als zanger en drummer lid van de Bintangs) weer verder ging als de Bintangs. Ik was gewend om op oefenavonden, als ik die dag gewerkt had, te komen kijken. Dat gebeurde ook op woensdagavond 20 maart 1974.

Arosa Sun werd even reclameschip

Op hetzelfde moment, dat de wereld rond werd gedaan, dat de Bintangs weer terug zijn met in hun midden het befaamde drietal uit de gouden tijden van de IJmondse formatie — hebben onbekenden het klaargespeeld op de scheepswand van de „Arosa Sun” met enorme letters het woord „Bintangs” te schilderen. Naar alle waarschijnlijkheid zijn de ondernemende lieden, die dit stoutste stukje hebben uitgehaald dezelfde, die destijds op de Beverwijkse gashouder diezelfde naam hebben geschilderd. Ook toen is men nimmer achter de identiteit van de daders gekomen. Overigens is het voor de initiatiefnemers jammer, dat deze reclame voor de weer opgerichte „Bintangs” slechts van korte duur is geweest, want op dezelfde dag, dat het opschrift werd ontdekt is Bureau Wijsmuller begonnen met de voorbereidingen om dit hotelschip van Hoogovens weg te slepen naar de sloper in Bilbao.

Van boven naar beneden:
Arosa Sun werd even reclameschip. (Bron: IJC, 22 maart 1974)

Antireclame voor de beat. (Bron: IJC, 2 oktober 1965)

Bintangs op de blokken van de Zuidpier. (Eigen foto)

Besmeurd viaduct (Bron: IJC, 6 augustus 1976)

Kennemer Kruimels

Anti-reclame voor de beat

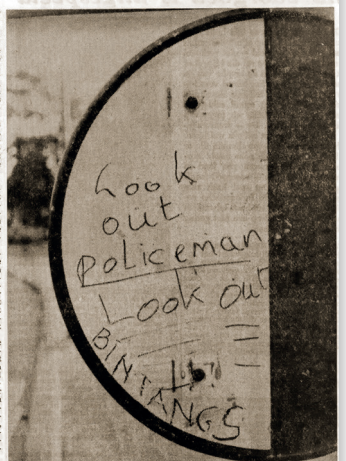
Waarschijnlijk met ergens in hun achterhoofd de stille hoop eenmaal dezelfde roem en fabelachtige bankaldis te verwerven als de door hen versgode Beatle's en Rolling Stones, zijn de laatste tijd evenveel meeropgeblazen best-groups als de spreekwoordelijke paddeltoeren uit de groep verzeven. Zij toeten zich niet allerlei extravaganante namen, zoals de Heavy Beas, Maestros, Tickets en Bintangs, namen waar uiteraard geen woord Nederlanders bij te pas mag komen, omdat de imitatie anders niet volledig zou zijn.

Tot doveer kan een ieder met een dergelijke hobby genoegen nemen, waarbij de jeugd haar recht op eigen tijds amusement volledig wordt erkend. En wanneer dit plezier bestaat uit het produceren van een kakafonie van overdedende klanken, die nauwelijks nog iets met muziek uitteende hebben, dan is dit geheel ter beoordeel van de betrokkenen. Anders wordt dit echter wanneer ook deze liefhebbers weer in excessen ontaant, waarbij opnieuw het eigendom van anderen niet wordt ontzien. En dit dreigt de laatste tijd in deze omgeving het geval te worden.

Iets van U bij?

Bij de Vlaamse politie zijn weer de volgende voorwerpen als gevonden aan gegeven: paar bruine herensandels, een portemonnee, autopeet, drijfwiel kinderfietsje, rechter rubberlaars, schoenleest, linker herensandal, sjaal, bos sleutels, damesportemonnee, herensandels, bruin-zwart handje, twee lussen plastic lijn, damesbril, broche, herenshoesje, kinderpaardje, blauwe bal, kinderlakenhoentje, kartonnen doos met grijs winterjas en drie paar kinderschoenen, nylon regenjas, regenkant met capuchon, pullover, danshoesje, transitor-radio, schoenertjes, zilveren bedelketting, fietsas met sportkousen en trainingspak, badhanddoek met zwembroek, paar leide damesschoenen, oorbel, jekker, meisjesblazer, knof wol, paar oorbellen, slaapzak en trouwring.

Inlichtingen over deze voorwerpen kunnen dagelijks worden verkregen aan het hoofdbureau van politie te Vlaanderen, waar zij elke dinsdag en vrijdag van 18.30 tot 17.30 eventueel zullen worden afgegeven.

bracht, zodat deze dus weer gemakkelijk kunnen worden verwijderd. Minder scrupules bezaten andere anno 1965 „muretschilders”, die het h.v.v. hebben bestaan in een der lijnbuizen van de N.Z.H.V.M. op landbouw zodanige vernielingen aan te brengen dat hier rustig van een grof schandaal kan worden gesproken.

Er wordt wellicht wel eens teveel publiciteit gegeven aan de huidige controverse tussen jong en oud, welke ontstaat in het kader met zogenaamd moderne en grove. De oude generatie is aan dergelijke uitwassen waarschijnlijk niet geheel onschuldig maar aan de andere kant zal de rijpere jeugd zich toch bij haar vernielzucht enigszins in loom moeten houden, wil zij een kritischer ingetelde generatie niet het gelijk aan haar zijde brengen. De door onze fotograaf ontdekte uitscheeters moge de jeugd aldus tot nadenken stemmen.

Besmeurd viaduct

In geen jaren hadden wij zulke schone viaducten Jansweg en Kruisweg in Haarlem. Wat zijn er een kosten gemaakt om ze zo te reinigen. En ziedaar.

Luttele weken daarna komt een „fanclub” van „De Bintangs” en besmeurt in de nacht met witte verf een der zijmuren van het Jansweg-viaduct. Schande.

Als hier niets aan wordt gedaan, kijken we weer jaren tegen deze reclame aan.

Mij dunkt dat een groep als „De Bintangs” ook deze handelwijze zal afkeuren.

A. ZOMER SR., Haarlem

De Groep Kraaijeveld vóór de oefenruimte aan de Bankenlaan, (Foto: Jan Doetjes)

Zwarte verf

Iets na mij arriveerde Willem Gerrits (in die tijd 'persagent' - eerder ook manager - van de Bintangs), die vertelde dat die avond de 'Arosa Sun' beschilderd moest worden. Ik besloot ter plekke om mee te doen. In zijn stationwagen had Willem een aantal 10-liter blikken met zwarte verf en vier lange stokken waaraan hij bokkenpoten had gebonden. In de auto wachtten Hans Gerrits en Jan Doetjes (van Foto Kiekie in Beverwijk, 20 jaar later ook zanger in zijn eigen 'Boule's Bluesband'). Jan had al eerder met dit bijltje gehakt, want hij was negen jaar eerder een van de daders die de gashouder hadden beschilderd.

Met zijn vieren reden wij naar de Pijp in Beverwijk waar aan het water een verlopen café annex matrozenhotel was gevestigd. Daar wachtten een autorijschoolhouder uit IJmuiden en de eigenaar van het café, die ook de bezitter was van een motorbootje.

Met zijn zessen waren wij compleet, wij gingen aan boord en vertrokken richting het Noordzeekanaal. Daar aangekomen moesten wij stilletjes in

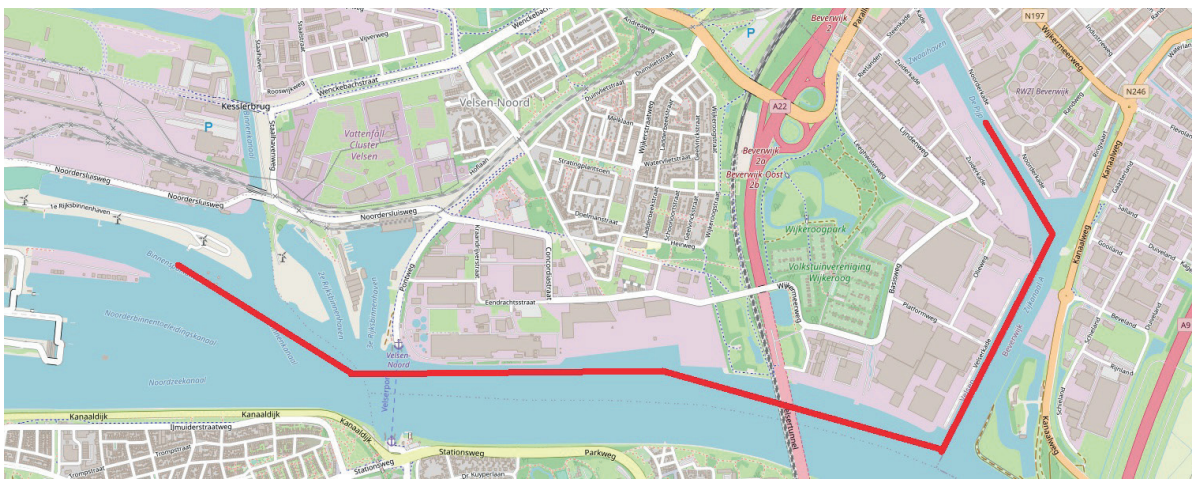
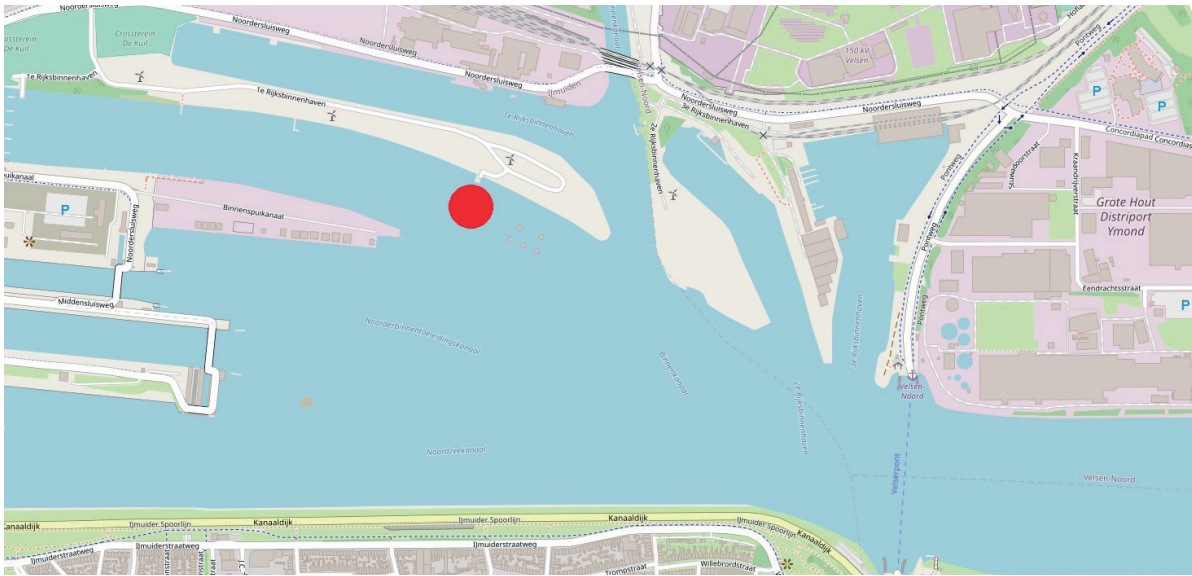
het duister wachten tot de havenpolitie vanaf de sluizen voorbij zou varen om een patrouille te gaan doen richting Amsterdam. Nadat zij gepasseerd waren voeren wij zonder licht in de richting van de 'Arosa Sun'. Bij een eerdere verkenning was uitgerekend dat wij vanaf dat moment ruim een uur de tijd zouden hebben tot het moment dat de politieboot weer terug zou varen.

Vier kwasten

Op volle kracht met het bootje naar de 'Arosa Sun'! Daar aangekomen manoeuvreerde de schipper het bootje tegen de 'Arosa Sun' aan. Door steeds vooruit en achteruit te varen lukte het om een korte periode (maar lang genoeg) tegen het schip aan te liggen, terwijl wij beurtelings met vier kwasten tegelijk (dus vier letters) vanaf een meter boven de waterlijn (en voor ons een meter dieper vanaf het dek) naar boven konden schilderen. Af en toe voelde ik een kwast van iemand anders langs mijn lichaam gaan. Alles speelde zich af zonder goed licht.

Het duurde nog een hele tijd voor de eerste vier letters van zo'n vijf meter hoog er op stonden. Toen konden we beginnen aan de volgende vier letters. Al met al waren we al ruim een uur bezig toen in de verte het zoeklicht te zien was van de aankomende havenpolitie. We waren klaar. 'Alles overboord gooien' riep de schipper. Kwasten drevan weg en verfblikken verdwenen naar de bodem van het kanaal. We voeren iets naar voren en gingen iets verder op een stil plekje schuilen. Het zoeklicht ging over ons heen en het politiebootje verdween richting de sluizen.

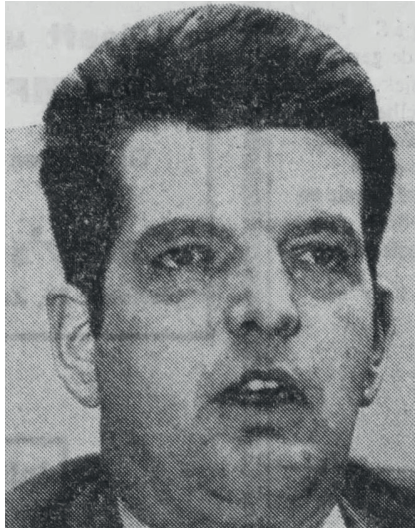
Nog steeds zonder licht tuften wij stilletjes terug naar de Pijp. In het café dronken wij wat biertjes op de goede afloop. Het was voor mij te laat om nog terug naar huis te kunnen gaan en ik bleef slapen in een van de chambrettes die boven het café waren getimmerd.

Van boven naar beneden:
Positie Arosa Sun op de kaart in 2023. (Bron: OpenStreetMap.nl 2023)

Vaarroute 20 maart 1974. (Bron: OpenStreetMap.nl 2023)

Casa Marina en Arosa Sun in het Spuikanaal in 1973. (Bron: NHA)

Van boven naar beneden, v.l.n.r.:
Jan Lodewijk Doetjes
Amsterdam, 120948 - Beverwijk,
010823. (Bron: Rouwkaart)

Max Albrecht
Haarlem, 100932 - Beverwijk,
170307. (Bron: IJC, 230273)

Willem Gerrits
Wijk aan Zee, 140248 - Beverwijk,
060892. (Bron: Ernie Gerrits)

Hans Gerrits
Beverwijk, 080656 - Beverwijk,
170521. (Bron: Ernie Gerrits)

gezien had dat die onder de verf zat, mijn schoenen zaten ook onder de verf, dus die hield ik onder mijn bureau verborgen. Het ging als een lopend vuurtje en die hele dag kwamen allerlei nieuwsgierige mensen langs om mij te bekijken. Voor iedereen had ik hetzelfde verhaal. Maar het kon natuurlijk niet geheim blijven. Een week later kwam ik

Klein ongelukje

Na een ontbijt ging ik de volgende ochtend gewoon naar mijn werk, alsof er niets was gebeurd. Nu was het mij niet gelukt om de verf die in mijn haar zat er helemaal uit te wassen: dat was nog iets voor later. Wegens ruimtegebrek had mijn afdeling in het hoofdkantoor van de Hoogovens enkele kamers ter beschikking gekregen in de directievlugel. Mijn kamer bevond zich aan de achterkant. Tegenover mij was de kamer van de uit de NVV afkomstige directeur Personeel & Organisatie Max Albrecht. Ik begon doorgaans rond acht uur 's morgens en mijn deur stond altijd open. Albrecht kwam meestal zo rond half tien binnen. Hij zei mij dan goedendag vanuit de deuropening en sloot zich op in zijn kantoor. Die ochtend kwam hij bij mij binnenlopen en vroeg wat er gebeurd was. "Oh, een klein ongelukje, niets ernstigs" zei ik. Ik had mijn jas al verstoppt, nadat ik

's morgens op mijn kamer en daar had een onbekende een krant neergelegd: opgevouwen op de pagina met de foto van de bekladde 'Arosa Sun'. •

Jan Doetjes overleed op 1 augustus 2023. De broers Willem Gerrits en Hans Gerrits waren al eerder overleden. Dr. Max Albrecht stierf op 17 maart 2007. De 'Arosa Sun' is in 1974 naar Bilbao gesleept om daar te worden gesloopt. De oefenruimte aan de Bankenlaan is afgebroken (daar zijn intussen villa's gebouwd) en ook het café aan de Pijp bestaat niet meer. Met dank aan Ernie Gerrits.

Bronnen

- Krantenviewer
- Delpher
- Noord-Hollands Archief
- De Jutter/IJmuiden Typisch IJmuiden: De Arosa Sun (14 juni 2020)
- Familiefoto's: fotoarchief Ernie Gerrits

Colofon

Auteur

Vormgeving

Copyright

Peter van Schie

Margriet Prins

Historische Kring Velsen